

УДК 332.122:615.838:330.34

Гулич О. І. Екологічно збалансований розвиток курортно-оздоровчих територій: питання теорії і практики : монографія. – Львів: ІРД НАН України, 2007. – 208 с.

У монографії висвітлені сучасні теоретичні і методичні засади дослідження стійкого екологічно збалансованого розвитку. Обґрунтовано основні положення концепції екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчої території. Визначено зовнішні та внутрішні чинники регулювання екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій та виділено основний із них - рівень екологічної збалансованості рекреаційного природокористування. Запропоновано удосконалити систему індикаторів екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій через введення індикатора - стану природних лікувально-оздоровчих ресурсів як інтегрального індикатора якісного стану довкілля. Удосконалено методику розрахунку рекреаційного навантаження, екологічно доцільної місткості курортно-оздоровчої території та курортно-оздоровчого центру (курорту) через введення в методику розрахунку екологічної пропозиції природних лікувальних ресурсів, коефіцієнта рекреаційної дигресії рекреаційної території. Подано формалізовану модель задачі переходу до екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчої території та удосконалену структуру її управління. Акцентовано увагу на необхідності врахування особливостей територіально-просторової детермінації глобальної екосоціо системи при побудові стратегій розвитку, оптимізації структури виробничих та інфраструктурних галузей з метою збереження високих якісних стандартів довкілля та високих темпів соціально-економічного розвитку території.

Розрахована на науковців, економістів, фахівців з курортології та рекреації, працівників сфери управління та територіального розвитку.

Літер. 190.

Відповідальний редактор:

Кравців В. С. - кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник

Рецензенти:

Гринів Л. С. - доктор економічних наук, професор (Львів)
Конищева Н. Й. — доктор економічних наук, професор (Донецьк)
Павлов В. І. - доктор економічних наук, професор (Рівне)

ISBN 966-02-4202-6

ISBN 978-966-02-4252-4

© Гулич О. І., 2007

© Інститут регіональних
досліджень НАН України, 2007

ПЕРЕДМОВА

Формування умов екологічно безпечної життєдіяльності людини при одночасному гарантуванні високих стандартів рівня якості життя обумовлює підвищений інтерес до розвитку рекреаційної сфери. У системі стійкого розвитку суспільства роль курортно-оздоровчих територій особлива – вони здійснюють регенеративні та оздоровчі функції стосовно людського організму. У цьому контексті забезпечення їх екологічно збалансованого розвитку набуває винятково важливого значення.

Перехід до суспільства стійкого розвитку потребує наукових обґрунтувань умов забезпечення стійкого розвитку екосоціосистем (у нашому випадку – рекреаційного типу), що в обов'язковому порядку передбачає врахування особливостей територіального розвитку як одного із системних елементів. У переважній своїй більшості у наукових дослідженнях курортно-рекреаційної сфери домінував галузевий підхід, за яким увага, здебільшого, приділялася окремим аспектам розвитку санаторно-курортної галузі. Глибокі системні дослідження курортно-рекреаційної сфери як елемента розвитку курортно-оздоровчої території практично відсутні.

Додаткових досліджень потребують проблеми екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій, чинників, показників, механізмів його регулювання, врахування територіально-просторових компонент при формуванні стратегій розвитку рекреаційної сфери та курортно-оздоровчих територій.

У науковій роботі, представленій у монографії, автором зроблена спроба розробки концептуальних засад екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій та науково-методичних рекомендацій щодо його реалізації.

Зміст

Передмова	3
Розділ 1. Теоретико-методичні засади екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій	7
1.1. Курортно-оздоровча територія як просторова форма організації рекреаційної діяльності	9
1.2. Екологічно збалансований розвиток курортно-оздоровчої території: зміст та принципи	21
1.3. Чинники регулювання екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій	35
Розділ 2. Аналіз розвитку курортно-оздоровчих територій Карпатського регіону	45
2.1. Природно-ресурсний потенціал розвитку курортно-оздоровчих територій регіону і стан його використання ...	47
2.2. Місткість курортно-оздоровчих територій регіону	73
2.3. Екологічна регламентація збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій	119
Розділ 3. Механізми реалізації задачі регулювання переходу до екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій	127
3.1. Моделювання задачі переходу до екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій	129
3.2. Концепція екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій	139
3.3. Регіональні і локальні програми як інструмент реалізації концепції екологічно збалансованого розвитку курортно-оздоровчих територій	156
Висновки	177
Список використаних джерел	191
Анотації	207